

Izhaja vsakih štirinajst dni vsak drugi torek in stane po pošti ali na dom pošiljan za celo leto

80 kr.

Za tuje drž. več poštne stroški.

„Soča“

z „Gosp. Listom“ in „Primorcem“ stane na leto 5 gl. 20 kr.

PRIMOREC

Oglasi se plačujejo za trisopno petil-vrsto: enkrat 8, dvakrat 7 in trikrat 6 kr., večkrat po pogodbi. Vsa plačila vrše se naprej.

Posamične številke po 3 kr. Uredništvo in upravnništvo je v Gosposki ulici št. 9.

Rokopisi se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik A. Gabršček. — Tiska „Goriška tiskarna“ A. Gabršček (odgovoren Josip Krmpotič).

O gojitvi značajev.

(Govoril pri zborovanju učiteljske „Zaveze“ v Opatiji dne 20. avgusta l. 1896. g. Fr. Praprotnik.)

(Nadaljevanje.)

In poglejmo naš maloštevilni slovenski narod. Ali ni pravi čudež, da se je ravno ta narod ohranil do današnjega dne, dočim so drugi mogočnejši narodi že davno izginili? Kaj ga je pač ohranilo? Nič drugega ne, kakor njegova značajnost. Kolikor nam vé povedati zgodovina o naših prednikih, bili so poštene, usmiljeni; ljubili in spoštovali so resnico, bili so trezni, gostoljubni in delavni. Bojaželjni niso bili, med svoje sosede niso hodili morit, požigat in ropat, pa kadar je pritisnil v deželo sovražnik, niso se branili prijati za orožje ter krepko in pogumno postavili so se mu v bran. In naši predniki bili so tisti, ki so s Turki prestali najhujše boje, oni so stali na braniku proti temu najhujšemu sovražniku krščanstva in omike, oni so bili, ki so končno, kakor pesnik pravi, zadobili zmage si venec. Vse to so dosegli, ker so bili značajni, ker se je rod za rodom po izgledu svojih prednikov značajno odgojeval. Vsa odgoja v istem času vršila se je po vzgledih: na značajnem vzgledu svojega očeta odgojil in razvil se je tudi značaj sinov. In le tej značajnej vzgoji se moramo v prvi vrsti zahvaliti, da narod naš ni propadel, da ga sovražniki niso ukončali. In ko bi hoteli preiskovati dandanašnje pretužne razmere po Slovenskem, bodemo tudi končno dospeli do tega, da porečemo, vsemu temu krivo je pomanjkanje pravih in plemenitih značajev. To je edini vzrok strastnega strankarstva, nesrečnega domačega prepira, to je vzrok, da naše ljudstvo zgubljeva svojo veljavo in svoje spoštovanje, koje so mu bili značajni rodoljubi že priborili. In kaj je pravi vzrok, da obče propada človeška družba gmotno in npravno? V prvi vrsti brez značajnost, ki hoče vse okužiti. Vezi, ki vežejo človeka na človeka, slabé se vedno bolj, poštenost gine, širi pa se nepoštenost, hinavstvo in laž. Vse se podi le po trenutke trajajočem užitku, ne brigajoč se za to, kakošna so pota, po katerih se pride do tega užitka, kakošna so sredstva, katerih se v doseg svojih podlih namenov poslužujemo. Ljudje ne ravnajo več tako, kakor ukazuje in veleva npravstveni zakon, temveč, vse prezirajoč, udado se raznim strastem; ne zmeneč se za prave kreposti, iščejo puhle slave in časti, hrepené po bogastvu, po dozdevni sreči, koje si hočejo tudi po nepoštenem potu priboriti. Brez značajnost je toraj tudi dandanes kriva, da hira vsa človeška družba, da hirajo stanovi, države in narodi. Brez značajnost je vzrok, da je izgignilo zaupanje, da se povsod vnema in goji prepir in sovraštvo, brez značajnost zakrivila je tudi vso socijalno bedo našega veka.

Ako vse te prežalostne prikazni pre-mišljujemo ter vidimo, kako ljudstva skoraj brez prave zavednosti, le vé v svojo pogubo, tedaj nam je treba nati, kako bi se ta tok še pravočasno ustavil, kako bi se človeštvo rešilo npravnega in gmotnega propada. Jediní odgovor na to vprašanje je: Ljudstva se naj tako odgojujejo, da postanejo značajna, v svojem mišljenju, značajna v svojem ho-tenju.

V učni naredbi od dné 20. avg. mes. 1870. l. čitamo: „Smoter vse človeške odgoje je odkrit in plemenit značaj“. Žalibog, da se ta resnično preuzvišeni smoter dan-

danés kaj lahko zgreši; ne brigamo se namreč pri odgoji mladine toliko za to, da bi se ji utrudil značaj, tembolj pa za to, da se ji razvije in razbistri um. Naša prava skrb bi morala biti, da odgojimo otroka značajnega! Je-li pa v istini to naša prva skrb? Nikakor ne! Prva skrb roditeljev je pač ta, kako bodejo otroka oskrbeli, kaj bode kedaj na svetu. Zato toliko skrbimo, da se mladini razbistri um, dočim se za npravstvene lastnosti le malo zmenimo. Veselimo se otroka, ako vse dobro ve in zna, kar smo ga učili; kakšno pa je njegovo srce, po tem pa le redko kedaj vprašamo. Ali ni tedaj resnično, da smo glavni smoter odgoje skoraj izgubili izpred oči? Mi gldamo le na vsestranski razvoj uma, na blaženje srca, utrditev blagega in plemenitega značaja pa skoraj čisto pozabimo. In vendar je značajen človek vreden več, in bodi si, da ne zna ne pisati ne brati, nego neznačajnež, in naj bode še tako učen. „Moder in kreposten človek vreden je več, nego največji učenjak“, rekel je že Locke. (Dalje pride).

Obrtno-nadaljevalna šola za zidarje v Renčah.

Iz Renč, smo sprejeli: „Dne 18. t. m. se je tukaj slovesno otvorila obrtno-nadaljevalna šola za zidarje, dovoljena od vis. c. kr. ministerstva. Dolgo in željno smo pričakovali to šolo, kajti naša občina šteje nad 400 zidarjev, med temi mnogo ukaželjnih in za večjo izobrazbo v njih obrtu vnetih, katerim je dobro znano, kako se dandanes ceni navadni dninar, ali pa tak, ki se je kaj učil v kateri obrtni šoli. Nad 10 let se je vlekla ta zadeva, kajti ovire so bile sedajtu, sedaj tam. Slednjič smo vendar učkali zaželjeni dan otvoritve. V lepi, z zelenjem in zastavami okinčani in nalašč za to šolo najeti dvorani v hiši g. nadučitelja A. Bajca zbrali so se omenjenega dne ob 3½ uri popoldne: tukajšni župan g. R. Znidarčič, domači župnik, preč. g. Jož. Pavletič, občinsko starasinstvo, domači zidarski mojstri in mnogo drugih občinarjev obojega spola ter učenci te šole. Počastil nas je tudi s svojo navzočnostjo veleštovani ces. svetnik in okraj. šolski nadzornik g. Franc Vodopivec. — G. župan Znidarčič pozdravi s krepko besedo vse vdeležence ter pojasni namen današnjega snidenja, povdarja je, kolike vrednosti je za našo občino ta šola: priporočal je mladini naj jo pridno obiskuje in se marljivo uči. Slednjič izroči šolski prostor in mladino učiteljskemu osebju (g. profesorju Gwaizu iz Gorice in domačemu nadučit. A. Bajcu) s prošnjo in naročilom, naj gojita, podučujeta in izobražujeta izročene mladeniče njima in občini v čast, korist in veselje. Na to nastopi nadučit. g. A. Baic ter v svojem govoru poudarja, da kakor napreduje dandanes vsak stan, tako morajo napredovati tudi obrtniki, v to pa pomorejo le dobro osnovane obrtne šole; omenil je, koliko zaprek je bilo predno smo prišli do otvoritve te šole ter sklenil z besedami: „Odstranjene so zapreke in danes stojimo tu pri slovesni otvoritvi prve obrtne šole v Vipavski dolini, ta dan naj nam bode slovesen in nepozabljiv, s tem dnevom naj bode naši šoli dober in srečen začetek!“

Obljubuje, da bode učiteljstvo obračalo vso skrb in pozornost na to, da vzgoji iz

izročene mladine vrle, poštene, delavne in narodne obrtnike, kojim naj bode geslo: „Vse za vero, narod in cesarja“ — sklenil je svoj govor. Na to je izrekel zahvalo v daljšem govoru učenec obrtne šole Janez Stepančič v imenu součencev vsem onim gospodom, ki so pripomogli k osnovanju te šole, kakor tudi njenim podpirateljem, v prvi vrsti presvitljemu cesarju, visok. deželnemu zboru, kupčijski zbornici, okraj. šols. svetu in domači občini. Obljubil je, da se učenci skazejo hvaležni vsem dobrotnikom s pridnim učenjem v novi šoli. — Govoril je na to c. svetnik, velečast. g. Franc Vodopivec, pojašnjeva je navzočim veliko dobroto te šole za tukajšno občino, želeč, da bi tudi oprinašala obilo sadu, česar se pa nadeja, ker je ista v dobrih rokah.

Konečno je govoril še domači č. g. župnik priporočaje mladini, naj pridno obiskuje to šolo, pa ne pozabi Boga; pomislil naj, da je zidar pri svojem delu vedno v nevarnosti vsled tega naj se vselej Bogu priporoča.

Po odpeti cesarski pesmi in krepkimi „živijo!“, zapustili smo šolsko dvorano ter se sešli pri gospodu županu, ker se je pri kozarcu domačega še marskaj govorilo, napivalo in pelo ter s tem dokončalo lepi popoldne.

Goriške novice.

* **Shod na Goričici pri Rebku**, katerega je sklical v nedeljo deželni poslanec preg. g. župnik Blazij Grča in katerega so se udeležili poslanci dr. Gregorčič, prof. Coronini, dr. Rojic, dr. Tuma, prof. Berbuč, je bil mnogostevilno obiskan. Prišlo je veliko razumnštva, mej njim mnogo duhovnikov in učiteljev. Natančneje sporočimo v „Soči“.

* **Potrjen zakon o povišanju učiteljskih plač**. — Doznali smo iz zanesljivega vira, da je dobil Najvišje potrjenje zakon o povišanju učiteljskih plač. S tem se vsaj deloma vstreže bornemu učiteljstvu na Goriškem.

* **Gorica brez vode**. — Včeraj smo bili skoraj ves dan brez vode, ker je počila vodovodna cev v Gosposki ulici.

* **Svoji k svojim!** — V Gorici se mudi za nekoliko časa g. Maks Sever, popotnik narodne tvrdke Jakob Klemenc iz Trsta, kateri ima zbirko uzorcev raznega manufakturnega blaga in perila. Odsedel je pri „belem zajcu“ v nunski ulici, kamor naj se blagovole obrniti oni goriški Slovenci, katerih ne bi obiskal in kateri se želijo postreči pri narodni tvrdki. Za pristnost blaga in dobro postrežbo se jamči. Iz Gorice odpotuje proti Tolminu in v druge kraje, na kar opozarja tamošnje Slovence. — Opozarjajo se ob enem tudi na oglas g. M. Poveraja na zadnji strani.

* **Goričanka v službi pri kneginji Jeni**. — Prva sobarica prihodnje italijanske kraljice, soproge italij. kraljeviča, je neka gospodična Katarina Lukežič (Luchessig?) iz Gorice; ta je služila poprej pri kneginji udovi Hohenlohe-Kaunitz.

* **Živio Slovenci!** — Neki trgovec v Gorici je prejel zavitek 50 kron za prodano blago. Ko je odvil, je našel v svojo veliko žalost notri napis: Živio Slovenci! — To je moža takó užalilo, da je brž tekel potožit „Corrierovi“ židinj svojo žalost. — Radi bi

vedeli za njegovo ime, da bi javno pohvalili njegovo občutljivost, — pa ne za krone iz slovenskih rok.

*** Matere pozor!** — Nekega dne popoldne je nesla žena trgovca Braulina obed možu v prodajalnico, 14 mesecev stari deček Guido je prikobacal do škafa, prijel se za rob in skušal ustati; ali padel je v skaf in se zadušil v vodi. — Nesrečna mati, ko se je vrnila, je zgrabila otroka in tekla z njim k dr. Gresiču; ali ta je mogel le potrditi, da je otrok mrtev. — Dostavljamo, da je bilo le za kakih 10 cm. vode v škafu! Pozor torej toliko bolj!

*** Ali je res?** — Iz Gorice nam poročajo: V Gorico je došel neki pravi Lah iz Italije, ki se živi z igro: „metanje ploščic na kolobar“. Mož hodi daleč po svetu in se drži načela: spoštuj običaje narodov, pri katerih iščeš kruha. Zato je mož razobesil poleg mestne in deželne zastave tudi slovensko, a poleg laškega napisal je postavil tudi slovenski. — To je baje videl sam župan in zapovedal: odstranili slovensko zastavo in napis, drugače bi bili moža izgnali iz prostora, ki je mestna last. Takó se spoštuje v Gorici, kar je slovensko!

*** Naše pošte.** — Ako naši gg. c. kr. poštarji vrnejo kako pismo ali poštno pošiljatev, tedaj se poslužujejo za svoje opombe le nemškega jezika; takó delajo slovenski poštarji, laški pa ne. — Naj bi enkrat nehala tako hlapčevstvo germanskemu službenemu šimlu! Vsaj na slovensko naslovljene poštne pošiljatve najse delajo tudi slovenske opombe! — Te dni se je nekdo pritožil pri našem uredništvu, ker ni razumel nemške opombe poštne odpraviteljice v — Šempasu.

*** Kmetovalci pozor!** — Naši ljudje strašno lahkomišelnó gredó na limanice; domačemu človeku sicer ne zaupajo dosti, če tudi je poštenjak, a tujci jih stiskajo, kolikor jim ljubo in drago. — Pred časom smo opozarjali na ogerskega žida Goldschmieda v Steinamanger, ki strašno tožari naše kmete; zdaj jih ima menda zopet kakih 45 na vrvi. — Radi bi vedeli, kakošni so posamični slučajji, da bomo mogli jasneje govoriti o tem možu. Čujemo, da bo imel sitnosti tudi od druge strani. Čas bi že bil!

Dostavljamo le še, da Goldschmied nima tovarne, ampak kupuje stroje in jih dalje prodaja! Prej je bil Mayfarthov agent, a zdaj je že — bogat mož!

*** V Podgori** je bil otvorjen v ponedeljek osem še drugi otroški vrtec, ker se je opustil oni v Ločniku radi prevelike otdaljenosti za male otroke vasi Gradišče od Ločnika; v zadnjem pa je premalo slov. otrok za vrtec, zlasti od tedaj, odkar „Lega“

vabi tudi slov. otročiče v svoj vrtec. — Vrtarica g.čna Bunc se je torej preselila v Podgoro z vso šolsko opravo vred. — Vrtec bo vzdrževala občina, a podpirala ga bo družba sv. C. in M.

*** Iz Prvačine.** — (V pojasnilo). — V zadnjem „Primorcu“ z dne 13. t. m. najdemo med „Goriškimi novicami“ neko ne povsem resnično in Prvačino sramotečo notico, pod naslovom: „Žalostna nam majka“. Neka deklina je bila v Trstu nekaj časa. Ni res — nekaj časa — marveč ves čas, ker je rodom Tržačanka, le njena mati je iz Prvačine, ki pa je bila vedno uzor prave matere, ter že več let s svojo družino v Trstu prebiva. Rečena mati je bila že v mladosti uzor deklin, izogibaje se vedno slabih tovaršij, plesov itd.

Njena hči, o koji poroča „Primorec“ žalostno novico, je bila vedno poštna Tržačanka ter si je s šivanjem služila vsakdanji kruh, tako dolgo, dokler ni zgubila devišstva z nekim visokim gospodom lahomom. Ko je označena hči padla v sramoto, takoj je, bojé se stroge matere, zbežala nekoliko pred porodom k svojim sorodnikom semkaj v Prvačino in je tukaj povila. Ko je okrevala, se je podala po nasvetu ljubimca zopet v Trst, da bi tankaj krstila, kakor je zahteval lahonski zapeljivec. Duhovnik pri sv. Antonu novem ni hotel otroka krstiti, sklicuje se na zahteve, da se morajo donesti spričevala rojstva od pristojne babice. Vaščanska izpr. babica izdá slovensko spričevalo, ker drugega jezika itak ne zna, a oni duhovnik zopet zavrne slovensko spričevalo, rekoč: Prinesite mi spričevalo laško ali nemško; nikakor pa ne slovenskega, drugače pa ne krstim. Babica se na tak poziv obrne v naglici do tukaj upokojenega žandarskega postajevodja, koji jej tudi resnično vstreže, in še le na podlagi nemškega spričevala je bil otrok v zadnjem trenutku pred smrtjo krščen. Tega ni kriva toliko deklina, pač pa zagrizeni duhovnik, čegar ime se dosedaj ne more še javiti. V tem zmislu so nas v tej zadevi obvestile merodajne osebe. Ako je drugače, odprta je vedno pot tretjemu obvestitelju.

*** Nesreča nikoli ne spi!** — Velika nesreča pripetila se je dne 23. t. m. v Selu pri Brestovici na Krasu. Lovski čuvaj, Anton Perdec, shranil je začasno v kleti na eno kad nabito puško. Njegova žena, prišedša v klet, vidivši, da je puška otrokom dosegljiva, jo je hotela odstraniti; pri tem pa je tako nesrečno ravnala, da se jej puška sproži in polni strel zadene jo v trebuh, vsled česar je v malih urah v silnih bolečinah umrla. Nepredvidnemu soprogu zapustila je pone-srečena šest nedoraslih otrok.

*** V Pliskovci** na Krasu je umrla 34-letna soproga župana g. Mihaela Petelina vsled zapljučnice, zapustivši žalostnemu možu štiri otročiče. Pogreb 13. t. m. je bil zelo sijajen, domači pevci so ji zapeli zeló ginljivo nagrobnico pod vodstvom orgljavca g. Jožefa Žerjala. V. l. n. j. s.!

*** Most čez Boko** nad Bolcem in Žago je se vedno podrt; ali tudi začasni most je že večkrat voda odnesla, da je bil promet ustavljen po več dnij. Tudi pretekli teden je bilo takó. — Radovedni smo, ali se vlada vendar enkrat odloči, da bi zgradila most, ki bi kljuboval vsem nezgodam. Toda to bi se zgodilo le tedaj, ako se postavi železni most nekoliko niže, kjer se zveže cesta na obeh straneh ceste v ravni črti in kjer voda nima več tolike moči.

*** V Rodežu** med Desklami in Kanalom korenito predelajo oni del državne ceste. Delo je prevzel na dražbi znani podjetnik g. Andrej Konjedic, župan in velepsestnik v Plavah. S tem bo malone dovršeno popraviljanje državne ceste od Gorice do Kobarida. — Na to pridejo na vrsto glasoviti trnovski klanci nad Kobaridom; ta dela bodo stala velike svote denarja.

*** V Devinu**, kakor smo že povedali v „Primorcu“, „Lega“ pridno pripravlja novo poslopje za šolo in otroški vrt. — Tudi od naše strani bi ne smeli spati. Pred vsem je neobhodno potreben otroški vrt! Slavno županstvo v Devinu naj bi posnemalo županstvo v Podgori in odprlo na svojo roko jeden otroški vrt; da bo županstvo dobivalo podporo, to mu zagotavljamo. — Tudi tamošnje šolsko poslopje je slabo! — Na mesto Volaričevo je došel g. Adolf Komac iz Bolca, ki je vrl učitelj in rodoljub.

*** Beneški Slovenci in poroka italijanskega kraljeviča.** — Neki priprosti beneški Slovenec nam je poslal te-le vrstice 5. t. m.: Prijetno nam je donela novica, ko smo prvič slišali, da utegne postati prihodnja naša kraljica slovanska kneginjica. Sedaj, ko je stvar gotovo dejstvo (Poroka se je že vršila. Ur.) upliva to tudi na nas beneške Slovence, kajti marsikateri naš veljavnejši mož, kateri se je doslej sramoval govoriti slovenski, šteje si sedaj v čast in ponos, da je sin velikega stotimilijonskega naroda, iz katerega je vzevela našemu kraljeviču najmilejša cvetka. K slavnostni poroki nameruje poslati župan slovenskega Št. Petra slovensko čestitko v imenu beneških Slovencev, da se zvé, kako sega veja velikega slovanskega debla tudi v kraljestvo, kjer žive krotkoljubni in Savojski hiši udani Slovenci, ki so bili doslej pozabljeni in v narodnem pogledu popolnoma zanemarjani.

Podlistek.

Vsakdanji dogodki.

Spisal Jan. Klecanda.

I.

Poslednja zastava.

«Rezika» — je zašepetal bolnik s slabim glasom.

— Kaj želiš, atej? — je prašala poklicana deklica, priskočivši urno k postelji.

— Le kupico vina, dete — le kupico in bode mi bolje!

Rezika ni odgovorila. Povesila je glavo in plakala. Oče je to zapazil in stežka obrnil glavo proti njej. — Zakaj plakaš, dete? — je prašal sočutno pozabivši svoje bolečine.

— Gospod doktor je rekel, da bi vas dober živež lahko ohranil, atej — je dejala za malo časa deklica. — Ali kje vzeti novcev?

— Dà, novcev! — je vzdihnil bolnik. — Kaj pa sosed, Rezika? Morda bi nam še posodile?

— Nikdo že noče posoditi — je odvrnila Rezika. — Prosila sem s sklenjenima rokama; ali zaman.

— Prodajmo torej nekaj, — je svetoval oče s slabim glasom.

— Nimamo nič več, da bi prodali, oče!

Bolnik je umolknil in, obrnivši se k zidu, zaril glavo v preperelo pernico. Hotel se je tako skriti pred bedo,

ktera je zijala iz vseh kotov po izbi. Rezika je sedela žalostna ob postelji ter vlekla na uho očetove dihe. Naglo pa ji je umaknila bolest z obličja, — zardela je radosti. Hitro je razpela jopič in prinesla z nedra zlat amulet na črnem traku.

— Ah, mamica moja! — je šepetala, poljubujé svetinjjo. — Pomoreš nam še, ko ležiš v grobu! Skoro bi bila pozabila na-te.

Deklica je zrla dolgo s tako nežnim pogledom na zlati amulet, kakor bi se le težko ločila od njega. Potem ga je naglo snela s trakú in zavila v kos papirja. Ročno je potegnila obleko čez svoje revno domače odelce ter se tihega koraka približala postelji. — Spi, atej, je šepnila brzo se vrnem in prinesem ti pomoč in zdravje.

Tiho se je ukradla iz izbe, da bi ne prebudila bolnika, ter hitela na ulico. Tekla je bolj nego šla v Rožno ulico, da bi tam v palači poiskala revežu pomoči. Ali bilo je že prepozno, v zastavljalnici je bilo že zaprto. Neka usmiljena žena jo je videla tu stati ter jo prašala, zakaj plaka? Rezika se ji je potožila.

— Uboga mladaka, jo je milovala žena. — Rada bi vam pomagala, ali jaz se za zlato ne zmenim, in že sem se često varala. Toda veste kaj? Idite na trg za jajca — približno tretji dom od starega sodišča poprašajte po zastavničarju gospodu Grenertu. Ta vam posodi kar hočete; ali dolgo tega tam ne puščajte, plačala bi krvave obresti!

(Dalje pride.)

* **Iz Bonca** (na Beneškem) nam poročajo dalje: V Boncu in njega okolici razsaja pri otrocih še vedno oslovski kašel, kateri tira precejšnje število nedolžnih žrtev. — Toča je uzročila veliko škodo pridelovalcem vina. — Kostanj se je obnesel prav slabo radi vednega deževja.

Častnimi občani je imenovalo občinsko starašinstvo v Cerknem visokorodnega gospoda Alfreda grofa Coroninija, dra. Antona Gregorčiča, dra. Henrika Tuma in okrajnega glavarja tolminskega Miroslava grofa Marenzija. Čestitamo!

G. Karol Defacis, dosedanji višjesodni svetovalec, je imenovan višjim državnim pravnikom v Trstu.

Imenovanje. — Zasebni docent na dunajskem vseučilišču in urednik slovenske izdaje drž. zakonika g. dr. Karol Štrekelj je imenovan izrednim profesorjem slovenske filologije s posebnim ozirom slovenskega jezika in slovenske književnosti na vseučilišču v Gradcu. Čestitamo!

Osebnost vestí. — Preč. g. Andrej Leban, vodja na Sv. Gori, je slavil 13. t. m. svoj šestdeseti rojstni dan s peto sv. mašo. — Novomašnik č. gosp. Alojzij Čubelj je daroval v nedeljo, 25. t. m., svojo prvo sv. mašo v Solkanu. — Č. g. pater Fruktuzor Majer, prior usmiljenih bratov v Gorici, je slavil 15. t. m. tridesetletnico svojega delovanja v Gorici. — Gosp. Karol Mikeshiczek je imenovan poštним vezbenikom za Gorico. Ta gospod ne zna slovenski! In take ljudi pošiljajo v Gorico! — Govorica, da je č. g. Budin premeščen v Rihemberg, ni osnovana, kajti, v kolikor smo obveščeni, ostane še vedno v Gorici.

Grof Henrik Attems, kandidat za državni zbor namesto pokojnega Hohenlohe, je izdal svoj proglas na volilce v „Corrieru“, ki ga je priobčil kot poslanico med oglasi. — V Gorici so imeli „liberalci“ volilni shod, ki je odklonil kandidato grofa Attemsa. Enako se je zgodilo v Gradišču. Laško liberalno časopisje mu je vse nasprotno. — Ukljub temu grof Attems vzdrzuje svojo kandidato.

Tudi grof Dubsky je priobčil poslanico v „Corrieru“, v kateri naglašja, da letos ne misli kandidovati za državni zbor, pač pa to stori pri splošnih volitvah na spomlad, in sicer v veleposestni skupini, ali pa v kmečkih občinah furlanskih, za kar se priporoča že naprej. Kako se vidi, kandidatov je obilo!

Najresnejši kandidat goriških Lahov je dr. Marani in je bil predlagan takšnim pri zadnjem shodu v „Gabinetto di lettura“. Kako čišla Slovence ta mož, je splošno znano že od takrat, ko je rekel v mestnem zboru, da imajo Slovenci živinske nagone.

Porotno zasedanje je pričelo 29. t. m. Naš urednik je podal velesl. c. kr. okrožnemu sodišču vlogo, naj se vse pravde z dr. Mahničem in tov. prelože na prihodnje leto, ko utegne biti kaj več Slovencev med porotniki. V svoji vlogi je naglašal, da je — kakor že znano iz dosedanjih pravnih odločen nasprotnik tolmačem in prevodom; ljudski sodniki morajo razumeti izvirno besedo, v kateri so pisani članki. Ker letos to skoro da ni mogoče (— govorilo se je namreč, da bi utegnil zastopnik dr. M. odklanjati — slovenske porotnike —) tedaj naj se obravnave prelože na prvo zasedanje prihodnjega leta. — Svetovalstvena zbornica je ugodila tej prošnji. — Vrhu tega še ni dozorela pravda proti vsem trem številkam „P. L.“ v mesecu avgustu.

Prva je sedela na zatožni klopi 28-letna Marija Ličen iz Rihemberga, obdolžena detomora. Že l. 1890. je bila obsojena radi enakega zločina na 4 leta ječe. Ko je prestala kazen v Begunjah, je šla služiti v Aleksandrijo. Tam si je prislužila drugega otroka, ali umrl je na sumljiv način; porodila je na skrivnem. — Toda zdravniške izpovedbe niso določene, ne vé se, ali je bil otrok prišel živ ali mrtev na svet; vsled tega je drž. pravdnštvo odstopilo od obtožbe in Ličen je bila oproščena. — Zagovarjati se bo pa morala pred drugim sodiščem radi prikrivanega poroda.

V torek je bil obsojen na dve leti težke ječe Goričan Janez Culot radi uboja.

V sredo sta se zagovarjala dva goriška potepuha Tizian Tunini, 16 letni zidar, in Anton Zottig, 16 letni črevljar brez gospodarja radi rop na škodo učenca Trampaša; sta bila obsojena vsaki le na en mesec zapora, ker so porotniki zanimali rop in potrdili le tatvino.

V četrtek pa se je zagovarjal že znani Anton Vuga (p. d. Baron) iz Solkana, kateri je bil obdolžen nič menj nego 29 slučajev tatvine in radi tega, ker je utekel iz zapora. Dobil je sedem let ožstre ječe. — S to razpravo je končalo letošnje zasedanje.

Zemljiška knjiga v Gorici je uzor državne naprave: kakošna ne sme biti. Tu je vse križem kražem! Niti prepisi sodnih odlokov ne soglašajo, imena so po večini nečuvno spakodrana. Brez premišljenja lahko rečemo, da v nekotikih letih zemljiška knjiga v Gorici ne bo vredna piškavega oreha.

Nasilno pollaščevanje. — Povedali smo že, da je mestni služabnik odpovedal prostor za pečenje kostanja nekemu Slovincu, ker je ta vpisal otroke v slovensko šolo. — Ubogi mož si ni vedel drugače pomoči, vzal je otroke zopet iz slovenske šole — in prostor je zopet dobil.

Laški surovež. — Sprejeli smo iz mesta to-le: Učenca „Slogine“ šole Bevič Anton in Pečar Rudolf vračala sta se nekega popoldne iz šole in se ustavila pri vrtincu („Ringelspielu“) zraven Pečenkove hiše. Ker sta govorila slovenski, ju je nagovoril brivski učenec iz brivnice v Pečenkovi hiši invelev, naj govorita italijanski. Učenec Pečar je zavrnil brivskega učenca, rekši, da sta Slovenca in da hočeta govoriti slovenski. Na te besede je cvrknil po licu Pečarja brivski učenec. Zdaj se je pridružil še brivski pomagač; hote ocebati oba, a se mu ni posrečilo, ker sta zbežala; ker je spodletelo cebanje, začela sta, učenec in pomagač, lučati kamenje in eden kamen je zadel precej močno Beviča v nogo. Pečarjev oče se je pritožil na glavarstvu. — Tako se nam torej poroča z opazko, da ni to osamljen slučaj, kajti naši otročiči so nadlegovani tudi od drugih. In potem porečejo še, da niso resnični napadi na slovenske učence v Gorici!

Irredente ni. — „Fremdemblatt“ je presenetil svet z nastopno brzojavko o Dantejevi slavnosti v Tridentu, pri kateri je bil novzoč tudi naš župan: „Po tem, da ostentativno ni bila povabljena nobena cesarska oblast in da se je opustilo razobešenje zastav in to v zvezi s predzgodovino osnutju Dantejevega spomenika, zadobilo je razkritje spomenika izrečno irredentiški značaj!“

Drobiž. — Občni zbor slovenskega Alojzijevišča bode 12. novembra ob 10 $\frac{1}{2}$ uri dop. v zavodu, via Ponte Isonzo št. 7. — V srenji Gojače v komenskem okraju so zasledili trtno uš. — Na Št. Viškigori so ustanovili mlekarško zadrugo. — „L'Eco del Litorale“ je slavil svojo 25-letnico prošli teden. — V osrednjo bogoslovnico se je upisalo 18 bogoslovcev, mej njimi le osem za goriško nadškofijo.

V Prvačini bo torej poštni urad. Opozarjamo tamošnje rodoljube že zdaj na to, da opozorijo poštno vodstvo, da Prvačina nima drugega imena in da torej ne bodo trpeli na poštne pečatu kake: Prebacine, kakor stoji v službenem razglasu. Pečat mora nositi edino le: Prvačina!!

S šentviškogorske planote. — Hitimo proti koncu leta. Cestni odbori pričnó sestavljati preudarke. Čas bi bil, da bi na našo planoto dobili vsaj na pol človeško cesto. Da bi vsaj eno cesto imeli! Toliko občin in toliko duhovnij, pa nobene ceste! Ko bi vse občine skupno vložile prošnjo na cestni odbor, da bi vsaj en košček sprejel v svojo skrb, mogoče, da bi slo. Z robotami ni družega, kakor velika sitnost. Po našem mnenju cesta naj bi se delala le z denarjem, ker drugače ne pridemo naprej. Bog vé, ali nas je kdo slišal?

V Otaležu bo služil 25. t. m. svojo sv. novo mašo otaležki domačin č. o. Robert Jereb, redovnik s. Benedikta. — Pač redka slavnost v naših gorah!

Cenjenemu učiteljstvu na Primorskem naznanjam, da imam v zalogi nad 60 tisoč solskih pisank in spisovnic II. vrste dosedanjih lineatur in jih podarim šolam za uboge učence in učenke. Kedor jih kaj potrebuje, izvoli naj poslati po nje v mojo prodajalnico v Gorici, Semeniška ulica št. 10. G. Likar, trgovec.

Zahvala. — Podpisana podružnica se srčno zahvaljuje velečenjeni gospej Berti Fink, soprogi tuk. g. zdravnika, za krasno sliko: „Črnogorka v bitvi“, ki jo je podarila ženski podružnici društva sv. Cirila in Metoda v Ajdovščini. — Ženska podružnica društva sv. Cirila in Metoda za Ajdovščino in okolico, dne 20. oktobra 1896.

Podružnični odbor.

* **Majhno stanovanje** (sobo, oz'roma dve sobici s kuhinjo) išče zakonska dvojica brez otrok. Ponudbe v našo tiskarno.

Ostala Slovenija.

Trst. — Koliko Slovanov je v Trstu? Na to svoje vprašanje je sam odgovoril neki magistratov uradnik nasproti nekemu Slovincu: „Vi sami ne veste, koliko vas je, in to je sreča za nas! Kajti, ako bi vi vedeli, da vas je, vstevši le dva roda, nad 90.000, in da bi vas bilo, ako bi steli tri kolena, gotovih 100-120.000, bila bi huda za italijanstvo. A to je dobro, da ogromna večina vaših še spi! Polagoma se probude, toda temu treba še 40 do 50 let, ako bodete napredovali sedanjim tirom! Mi dobro vemo to in zato se vas branimo z vsemi štirimi; posebno se bodemo pa branili odpreti slovenske šole, ker, ako bi se moralo to zgoditi — bode po nas!“ — V Trstu mislijo zidati novo sodnijsko palačo, kjer bi vmestili vse urade. To bi se imelo zgoditi za sedanjo vojašnico in sicer v ulicah Fabio Severo, Fontana in Coroneo. Potrebna zemljišča, v kolikor so mestna, odstopi občina državi proti odškodnini 320.000 goldinarjev. — Vsled velikega deževja je bil tudi Trst pod vodo; v nekaterih ulicah je bila voda konjem do trebuha; uzročila je veliko škodo posebno po nizkih zalogah in podrla celó enonadstropno hišo na Greti; sevé, hiša je bila že od prej zelo slaba. — 19. t. m. je bil Trst zopet razburjen vsled groznega zločina. Neki 13-letni fantalin je namreč ustrelil svojo staro mater. Sodé po pisanju časopisov, otrok je bil v to nagovorjen po svojem očetu. Preiskava se vrši in nam razbistri reč. — Istega dne se je vršil shod na Proseku. Magistrat je zastopal komisar Vidusso. Poslanec Goriup je govoril o peronospori — in magistratov zastopnik je razpustil shod. — Sploh, gospod komisar se je neopravičeno vtikal v razpravo, ker v to nima nikake pravice. In komisar, ki niti svoje službe ne pozna, je bil poslan na Prosek razpustiti javen shod. Tržaški rodoljubi so se pritožili proti takemu postopanju. Shod se je nadaljeval pa zopet pret. nedeljo. — „Edinost“ je prinesla obširen članek o otvoritvi «Narodnega Doma» v Ljubljani. O tem, ali bi bilo bolj umestno, ne pisati o takih žalostnih pojavih, bi se dalo govoriti; ali ker je «Ed.» že dobila v resnici senzacionalno pisan članek, najbrže ne bo od škode, ako se je povzdignil svarilen klic, morda je še čas. Morda! — Da bi ne bilo nesporazumljenja in nepotrebnih iluzij, dostavljamo, da ni razsodnega Slovence na Goriškem, ki bi ne pritrtil z vso dušo članku v «Edinosti». Več ne rečemo. Bridko nam je, da smo morali priobčiti to izjavo. Lepó prosimo: Gospoda, pazite, pazite, kam jadramo! — Upravno sodišče na Dunaju je razpravljalo 8. t. m. utok tržaškega mesta proti ministerskemu potrdilu namestniške prepovedi, da ni smeti vzditati v mestno hišo ploščo, ki bi spominjala na shod isterskih županov l. 1894., ko so protestovali proti dvojezičnim napisom. Sodišče je odbilo pritožbo tržaške občine — in tako so go-

spodje zopet pogoreli. — V Rojanu pri Trstu — kakor poroča „Edinost“ — se je zasnova c. kr. pripravnica za slovenske učence, ki se odpre že 1. novembra. Učiteljem je imenovan g. Miroslav Pretnar. — Izšla je v Trstu že druga številka „Brivca“, katerega urejuje, izdaja in zalaga gosp. Miloš Kamušič. Želeti bi bilo mnogo zdravega, in ne prisiljenega humorja, kajti to je glavni pogoj, ako se želi list vzdržati na površju. Priporočamo ga Slovencev v podporo in naročbo. — Tržaška posojilnica in hranilnica je imela prometa koncem septembra 410.188:24 gld., za 33.000 gld. več nego lansko leto v tem razdobju. — V Trstu so prenesli v bolnišnico neko 70-letno starko imenom Marija Gerstenberger, katera je gladu obnemogla ukljub temu, da je bila imovita. V stanovanju so našli več srečk in hranilno knjižico na 906 gld., kateri so bili naloženi v ljubljanski hranilnici že 20 let ne da je prejela obresti. Pohištvo je bilo precej elegantno, le polno mrčesov, ker stanovanja ni snazila nikoli. Plačevala je za stanovanje 360 gld. in je dajala sobe v podnajem. Ko so jo hoteli prenesti v bolnišnico, se je obotavljala, bojé se, da bo morala plačati strošek prenosa, in še-le tedaj, ko so jo zagotovili, da tega ne bo potreba, se je pustila prenesti.

Istra. — Brezobraznost, predrznost, zavijanje resnice, politiško rokovnjaštvo in druga slaba svojstva so edino orodje naših narodnih nasprotnikov ne samo pri nas, nego tudi v tužni Istri. Kjer jim ni zmaga gotova, tam se poslužujejo raznih sredstev, da jo dosežejo, obdolžujé pri tem naše rodoljube, da so oni krivi vseh pogubonosnih posledic, katere so uzočili sami Italijani. Tako so isterski deželni poslanci italijanske narodnosti sklenili zakon v deželnem zboru — za ne navzočnosti naših deželnih poslancev in dobro vedé, da bi se bili uprli omu temu sklepu — po katerem je plačati na leto 6 kron takse za vsakega otroka, kateri je dolžan obiskovati šolo ter ni istega oproščen. Ta zakon je sedaj potrjen in je stopil v veljavo. Zadel je največ naše revno ljudstvo, a tudi sami Italijani niso z njim zadovoljni. Ljudstvo se sploh upira tem taksam. Nasi nasprotniki pa zvrčajo krivdo sedaj na naše poslance in občine, češ, da so oni uzrok, da so se uvedle te šolske takse. To razširjajo med nevednim ljudstvom posebno plačani agenti, in ljudstvo — kupuje take laži za suho zlato. In s takimi ljudmi se je boriti primorskim Slovanom! — Motovensko občino upravljajo Italijani. Pri zadnjih volitvah so zopet zmagali v dveh razredih, a ukljub temu se ni hotel poprijeti nijeden Lah županske časti, ker je vladal velik nered v občinskem uradu. Na veliko prigovarjanje se je posrečilo vendar dobiti župana v osebi nekega mladega doktorja. Ko je prevzelo laško županstvo občinski urad iz naših rok (to se je zgodilo pred 5 leti. Hrvatje so imeli občino v rokah le tri leta) so prevzeli premoženje 80.000 gld. Po le 3-letnem gospodovanju Italijanov, se je premoženje znižalo za 30.000 gld. Tako gospodarijo naši nasprotniki! — V Ždrenju (samoupravna vas, ki spada pod občino Oprtalj) so se imele vršiti volitve v svetovalstvo. Prišli so obč. odposlanci iz Oprtlja, ki so vodili volitev. Volitev je začela in ker so bili naši volilci v večini, je začela slavna komisija zanikavati volilno pravico našim volilcem. To počenje je razburilo naše ljudstvo tako, da je protestovalo proti nadaljevanju volitve in zahtevalo, da se ista odnese. Ker je komisija uvidela, da je ljudstvo razkačeno, je pobrala sila in kopita in odložila volitev. — Vladika Šterk je bil slovesno umeščen 17. t. m. v stolni cerkvi v Kopru. — Iz Vižinade poročajo „Piccolu“, da je imel 19. t. m. škof Flapp tam hrvaško propoved in vsled tega da je razburil živce tamošnjim Lahom tako, da je moral zapustiti mesto v spremstvu orožnikov! To je sporočil italijanski časopis, kateri trobi v svet navadno le laž; vendar v Istri je vse mogoče! — V Kopru so napadli isto nedeljo kapelana Tiringerja (Slovenca) iz Trusk in ga nekoliko pobili.

Kranjska. — Interpelacija državnega poslanca Koblarja radi pristranskega po-

stopanja finančnega svetovalca Jennyja in njegovega zagovarjanja udanih benjaminov na škodo Slovencev, se glasi v petitu tako-le: „1. So-li njega ekscelenci znane razmere pri imenovanju pri c. kr. finančnem ravnateljstvu na Kranjskem, ki hudo škodujejo uradniškemu stanu in vznemirjajo uradništvo in slovenski narod“, — če ne: „2. Kaj misli storiti njega ekscelenca, da opraviči svoj nastopni govor, v katerem se pravi: „On je iskren prijatelj uradnikov, posebno, kar se tiče pravičnega avanzovanja, in sovraži vsako protekcijo“, in da se taki dogodki pri kakem c. kr. oblastvu ne bodo več dogajali“. (Slede podpisi). — Ljubljansko mesto se je zvečalo za 1000 prebivalcev, kajti katastralna občina Vodmart je priklopljena Ljubljani s ces. odlokom 17. sept. — Dne 29. t. m. se bo vršila deželnozborska volitev v sodnih okrajih Kočevje-Ribnica-Velike Lašče namesto pok. kanonika Kluna. Narodna stranka kandiduje državnega poslanca Višnikarja, dočim klerikalna mu postavi protikandidata. Kakor poroča „Slov. Narod“, nek kaplan je izdal volilni oklic, v katerem je dal 100 dni odpustka (!) vsem onim volilcem, kateri pridejo volit volilne može klerikalne stranke. — Kaplan Hribar na Dobrovi je glasoval pri zadnji državnozborski volitvi za dr. Gregoriča. Radi tega je premeščen — kakor poroča „Slov. Narod“ — k najhujšemu kranjskemu župniku, s katerim ne more nihče izhajati in kamor se pošiljajo duhovniki za kazen! — V Novem mestu so otvorili 15. t. m. vinarsko razstavo novomeske kmetijske združnice. — Poslanec Vošnjak je že pred par tedni interpeloval vlado, ali se strinja z razsodbo nekih sodišč, da posojilnice ne smejo sprejemati vlog od neudov. Vlada je interpelaciji naklonjena; ali ker je od strani jedne posojilnice podan utok, čaka vlada na razsodbo višje sodne instance; ako bi ta bila neugodna za posojilnice, poskrbi vlada na drug način, da posojilnice dosežejo svoje pravo. — Ukljub vsemu temu, je čutil novi poslanec ljubljanskega škofa dr. Šustersič potrebo, podati še nujni predlog v isti reči; naprej je že vedel uspeh, naravno! — In kakó je nastopil! Pojdite se skrit vsi drugi slovenski državni poslanci, kar vas je bilo in vas je zdaj, kajti dr. Š. vas je vse prekobil v borbi za narodna prava! Začel je namreč svoj utemeljevalni govor — v slovenskem jeziku. Zdaj seveda pričakujemo od njega, da zahteva, da njegov slov. govor pride v hitropisni zapisnik; ako pa ga ne bo podpiral v tej zahtevi Hohenwartov klub, da iz njega izstopi. — Dokler se to ne zgodi, bomo smatrali ta «veliki čin» za zanimivo igračo . . .

Štajerska. — Pred šestdesetimi leti so v Rogatecu bili samo štirje Nemci. Od tistega časa je pa v tem štajerskem trgu nemštvo tako napredovalo, da je pri zadnji volitvi slovenski kandidat ondu dobil samo tri glaso-ve. Pri vsem tem pa nemški listi tožijo o poslovenjevanju. — Škoda, ki sta jo toča in povodenj napravili letos v Pesniški dolini na Štajerskem, se je cenila na 120.000 gld.

Koroška. — O udeležbi koroških Slovencev pri zadnjih deželnozborskih volitvah poročajo: Slovenci so se udeležili volitev na 70 voliščih. Na 48 so zmagali, na 18 popolnoma pogoreli, v štirih pa deloma zmagali. Najboljše je šlo v velikovškem okraju in v Zilski dolini. V velikovškem okrajnem glavarstvu so Slovenci zmagali v 24 občinah, samo v jedni so propali, v treh pa le deloma zmagali. V Zilski dolini so nasprotniki zmagali samo v dveh občinah. V beljaškem sodnem okraju so tri slovenske občine, od katerih so volile jedna slovenski, dve pa nemški. Slabše je bilo v celovškem okrajnem glavarstvu. Posebno slabó se je obnesel Spodnji Rož, ki je bil nekdanj slovenska trdnjava. Nedavno je izmej 8 občin tega sodnega okraja jih 7 volilo s Slovenci, a letos so pa v petih zmagali nasprotniki. Seveda volitve je vodil ondu znani Mac Nevin. Vse slovenske občine imajo 257 volilnih mož. Od teh je bilo 191 slovenskih in 66 nasprotnih. Četrtnina koroških Slovencev je torej v nemških rokah. — Ker je deželni šolski svet odobril naznanilo družbe sv. Cirila in Metoda gledé otvorjenja slovenske šole v Velikovecu, se

je vršilo slavnostno otvorjenje iste v nedeljo dne 25. t. m. Otvorjenje te šole je bilo splošen naroden praznik. Več v „Soči“.

Razgled po svetu.

Avstrija. — Poročajo, da po novih volitvah nastane sprememba v ministerstvu. Knez Friderik Schwarzenberg postane baje minister za Češko, poslanec dr. Kaizl prevzame finančno ministerstvo, dosedanji finančni minister Bilinski bi postal minister za železnice, dočim bi Gutenberg zamenjal brambovskega ministra Welsersheimba, kateri se odtegne popolnoma. — V zadnjem času se je pisalo mnogo, da se je nadvojvoda Štefan sprl z admiralom Sterneckom ter da je odstopil. „Neue freie Presse“ zna povedati, da to ni resnično, nasprotno pa, da je nadvojvoda nastopil enoletni dopust, da si zboljša narušeno zdravje, in radi tega je odpotoval z rodbino na svoje gališke posesti. Najnovejše vesti združujejo spor na površju. — General konjice baron Beck je slavil te dni petdesetletnico svojega službovanja. Cesar ga je odlikoval z velikim redom sv. Štefana. — Poljski časopis „Czas“ je prinesel članek, v katerem je naglasil, da so Poljaki, oziroma poljski poslanci, pripravljene združiti se z Mladočebo in se potegniti za uvedenje češčine kot notranjega poslovnega jezika pri državnih uradih. — Proti domovinskemu zakonu so glasovali Nemci (73) in Lahi (3). — V proračunskem odseku je bila 17. t. m. na dnevnem redu odpravnina koleznine na visokih solah. Poročevalec dr. Beer in dvorni svetovalec dr. Exner sta se odločno izrekla proti odpravi, dočim jo je zagovarjal minister Gautsch. Drugi člani odseka so živahno pritrdjevali ministerstvu, kar ni uga-jalo poslancu Beeru, in je radi tega odložil poročevalstvo o tej reči. — Avstrijski odvetniki so imeli shod 19. t. m. na Dunaju. — Iz kluba protisemitskih občinskih svetovalcev je izstopilo najst nemških narodnjakov, ker se ne strinjajo z nekaterimi člani krščansko-socijalne stranke. — Bivši zunanji minister Kalnoky je imenovan najvišim komornikom. — Pri dunajskem poštno-hranilnem uradu je vzdignil nekdo po ponarejenem poštnem čeku 12.000 gld. — V praškem mestnem zastopu so obsodili postopanje dunajskega župana Strobacha, ker v seji ni hotel dovoliti čitanje nekega češkega dopisa praškega magistrata. Župan Gregor je izjavil, da tudi praška občina ne bo več uvaževala nemške dopise dunajskega županstva.

Gospodski zbornica. — Dne 10. t. m. je bila seja gospodski zbornice. Razpravljala je o davčni preosnovi. Poročevalec baron Czeditik je predlagal, naj bodo tajni izkazi o osebni dohodarini in ne javni, kakor določa §. 217. Predlog so zagovarjali veleposestniki (levičarji in srednja stranka). Desnica je nasprotovala. Zbornica je bila precej dobro obiskana, kajti od 232 članov jih je prišlo 92. Pri glasovanju je bil odklonjen Czeditikov predlog in ves zakon sprejet, kakor ga je glasovala državna zbornica. Opazilo se je, da so prišli k glasovanju le štiri škofje in radi tega obsojajo krščanski socialisti tako postopanje, češ, da škofje simpatizujejo z velekapitalisti.

Državni zbor. — Začetkom seje 7. t. m. je v imenu levičarjev predlagal grof Kuenburg, naj se otvori razprava o odgovoru ministerskega predsednika na interpelacijo glede namesnikovega pozdrava na katoliškem shodu v Solnogradu; predlog pa je bil odklonjen s 86 proti 68 glasom. Potem se je nadaljevala razprava o dr. Lewakowskega nujnem predlogu glede varstva polit. svoboščin v Gališki. Nujnost odklonjena, ker ni bila za njo dvetretjinska večina. Zbornica je začela zatem glavno razpravo o državnem proračunu. — V seji 8. t. m. se je nadaljevala proračunska razprava. Govoril je bivši dolgoletni poljedelski minister grof Falkenhayn. Spodtikal se je ob finančnega ministra očitaniu, da Taaffeovo ministerstvo ni postopalo pravilno pri proračunskih razpravah in ni štedilo, ter doka-

zval, koliko je samo prištedilo poljedelsko ministerstvo v istih letih, namreč okroglih 700.000 gld. na leto. Mladoček dr. Kaizl, je govoril precej obširno o proračunu, ter je izjavil, da bodo on in njegovi somišljeniki glasovali proti proračunu, ker se v njem zrcali centralizem in ker nočejo izreči z dovolitvijo proračuna sedanji vladi zaupanja, dasi je v proračunu videti napredek. Govornik je zahteval pojasnil glede prekoračenja proračunov in trdil, da so dohodki prenizko prelimitirani in da dela vlada po stari metodi na prebitek. Načelnik poljskega kluba Janowski je poudarjal, da je treba proračun hitro rešiti, čim prej mogoče, in izrekel več želj glede zakona o iztirjavanju davka, glede pogodbe z Ogersko in glede dobivanja petroleja v Galiski. Finančni minister dr. Bilinski je najprej izjavil, da nikakor ni nameraval žaliti članov prejšnjega ministerstva, potem pa obširno pojasnjeval svoj proračun, dokazujoč iz njega, da je finančni položaj ugoden in da je proračunu delo, katero bode na blagor avstrijskih financ. Posl. Jax se je bavil z zlato valuto, dokazujoč, da je koristna le velekapitalistom, ljudstvu pa sovražna, in zahteval, naj se takoj odpove trgovinska in carinska zveza z Ogersko. Letničar Süss je na dolgo in na široko govoril o pogodbi z Ogersko, o težavah obnove in raznih ovirah. Razprava se je na to pretrgala. Koncem se je posl. dr. Pacak interpeloval vlado, ker je vojaško častno sodišče nekega rezervnega častnika degradiralo, ker je na domu svojega očeta opravljal neka kmetijska dela. — Začetkom se je 9. t. m. so dr. Kaizl in tovariši podali naslednjo interpelacijo: Po določbi volilne preosnove je način volitve v dež. zbor deloma odvisen od načina volitev v dež. zbor. Konsekvenca od volilne preosnove za drž. zbor je, da se da dež. zborom še pred državnozbornimi volitvami prilika, posvetovati se o premembi deželnozbornskega volilnega reda in o njem sklepati. Interpelantje vprašajo ministerskega predsednika, hoče li izvajati to konsekvenco in poskrbeti, da se skličejo dež. zbori še predno se razpišejo nove volitve. Zbornica je potem nadaljevala proračunsko razpravo. Levičar dr. Menger je izjavil, da njegova stranka ne misli prejudicirati svojemu političnemu stališču s tem, da se proračun odkaze pristojnemu odseku, ker se to v zmislu opravilnika mora zgoditi. To se jej zdi potrebno povemora dati, ker je vladni odgovor na interpelacijo katoliškega shoda v Solnogradu nikakor ni zadovoljil. Govornik je potem precej obširno kritikoval proračun. Za katoliško ljudsko stranko je govoril dr. Ebenhoch. Pogajal se je za to, da se proračun reši še v tekočem zasedanju, zajedno pa je izjavil, da njegova stranka ni zadovoljna z vsemi posamičnimi predloženega proračuna, niti sploh z novim sistemom proračunavanja. Maloruski pos. Barwinski je hvalisal proračun. Poljski poslanec Szczebanowski je skušal dokazati, da proračun ne izkazuje primanjkljaja, da se naše finance niso zboljšale, ter se je potegoval za obnove pogodbe z Ogersko, na kar sta se proračun in zakon o investicijah odkazala proračunskemu odseku, takisto tudi nekateri drugi predlogi, na to pa je začela zbornica razpravo o domovinskem zakonu. Levičar Svoboda se je unemal za sedaj veljavni domovinski zakon, ker bi po novem zakonu pospeševalo naseljevanje Čehov v nemških mestih in zahteval, naj dežele najprej uredi preskrbljevanje siromakov, potem naj se reši vprašanje domovinstva. Mladoček Adamek je pojasnjeval potrebo preuredbe domovinstva. Priznal je, da je predloženi načrt sicer pomanjkljiv, a ker pomeni na vsak način napredek, bode mladočeška stranka zanj glasovala. Razprava se je potem pretrgala in na vrsto so prišle interpelacije, mej katerimi je zlasti zanimiva interpelacija posl. Koblarja glede postopanja pri imenovanju finančnih uradnikov za Kránjsko. (Posnetek te interpelacije prinesemo prihodnjic). — Začetkom se je 12. t. m. je izročil dr. Pacak predlog glede preosnove bratovskih skladnic, Hauck pa je nujno predlagal, naj se skličejo dež. zbori še pred državnozbornimi volitvami, da sklepajo o volilnem redu. Potem je zbornica nadaljevala

razpravo o domovinskem zakonu. Dunajski posl. Noske se je upiral zakonu, kateri je Dunaju na veliko škodo in predlagal, naj se načrt vrne odseku. Dr. Roser in Potoczek sta govorila za načrt, dr. Scheicher pa je dokazoval, da je načrt za kmetske občine prej škodljiv nego koristen. Nasvetoval je, naj se misli na zavarovanje za slučaj onemoglosti. Razprava se je potem pretrgala in začela se razprava o zakonu glede kontingenta novakov za l. 1897. Mladoček Janda je mej drugim omenjal, da je častni sod degradoval nekega častnika, ker je zmatral, da je dotičnik grešil zoper čast svojega stanu s tem, da je doma opravljal kmetijska dela in izjavil, da bodo on in njegovi tovariši glasovali zoper načrt. — Dalmatinski posl. Biankini je omenjal, da se je nadvojvoda Karol Štefan moral umakniti, ker ni bil zadovoljen s slabim gospodarstvom admirala Sternecka in se izrekel zoper zakon, ker se hrvaški vojaki zastopavljajo in se je primerilo, da so madjarski vojaki streljali na hrvaske in četrti del njih ubili. Mladoček dr. Brzorad se je poganjal za ustanovitev mejnarodnega razsodišča, konservativec dr. Ebenhoch je zahteval, naj se da vojakom prilika, hoditi k maši, dr. Vašaty pa je tožil, da so vojaška bremena pretežka in zlasti kmetskemu stanu na veliko škodo. Ostro je nastopil dr. Menger, kateri je zahteval premembo vojaškokenzanskega reda, in grajal, da je bil neki častnik degradiran, ker je opravljal kmetijska dela, dasi je sam cesar Jožef prijel za plug, češ, da vsa zbornica in vsi sloji prebivalstva obsojajo nazor, kakor da bi bilo delo nečastno. Krščanski socialist dr. Scheicher je govoril o trpinčenju vojakov, omenjal, da je neki korporal privezal nekega vojaka h konju in ga vlekel za seboj toliko časa, da se je vojak ubil, in da vojaki pri vojaških vajah v Čakovcu še kruha niso dobili in da jih je nad sto umrlo vsled glada in utrujenosti. Po kratkih opomnjah poslancev Tauscheja, Steinerja in Noskeja je zbornica odobrila zakon o kontingentu novakov za l. 1897. — V seji 14. t. m. se je razpravljalo o domovinskem zakonu. Razpravo je otvoril dr. pl. Kraus, kateri je predloženi načrt grajal; ministerski predsednik grof Badeni je zavračal obširno očitanje, da se s predloženim načrtom krši deželna avtonomija in opravičeval, da se utesni občinska avtonomija s tem, da mora država varovati individuvalne pravice. Pojasnjeval je posamičnosti in se izrekel proti nasvetu, naj bi občine za priznanje domovinstva smele pobirati kake pristojbine, pa tudi proti nasvetu, naj se naloži deželam preskrbljevanje siromakov. Posl. Kaiser je dokazoval, da večje obremenjenje mestnega prebivalstva ni neopravičeno. Posl. Prade je nasvetoval, naj se zakon vrne odseku z naročilom, naj izdela nov načrt, v katerem bode popolnoma ločil vprašanja o domovinstvu in o preskrbljevanju siromakov. Posl. dr. Pacak je zatrjeval, da nalaga pravičnost, razbremeniti kmetske občine, in je z zadoščenjem naznanil, da bodo tudi mestni poslanci češki glasovali za predloženi načrt. Posl. dr. Funke je konstatoval, da se domovinstvu nihče ne ustavlja, pač pa je dolžnost skrbeti za siromake. Dokazoval je, da gre tu za razbremenjenje kmetskih občin, ali to ni socialna reforma, če se bremena kmetskih občin kar na kratko natovorijo mestom. Posl. Povše je pojasnjeval, kako postopa tržaško mesto napram ondu prebivajočim Slovencem in se izrekel za načrt. — V seji 16. t. m. je bila dognana glavna razprava o domovinskem zakonu in sprejeta za podrobno razpravo s 195 glasovi proti 76. — Na vrsto je potem prišel Hauckov nujni predlog, naj se skličejo deželni zbori še pred novimi državnozbornimi volitvami, da sklenejo, naj li bodo volitve neposredne ali posredne. Hauck, Morre, Kaiser, Schücker, Pernerstorfer in Bareuther so vlado jako ostro napadali, dočim je ministerski predsednik grof Badeni izjavil, da ne ve, bode-li moč sklicati dež. zbere, ker je to odvisno od tega, če poslanska zbornica pravočasno reši vse potrebne, neodloživne reči. Hauckov predlog je dobil pri glasovanju 103 glasov, proti njemu je bilo oddanih 98 glasov, dasi je dobil torej večino, je bil odklonjen.

ker večina ni bila dvetretjinska. — Odklonjen je bil tudi Schlesingerjev predlog, naj se drž. uradnikom najnižjih štirih činovnih razredov odpusti plačevanje 3% prispevka za pokojninski fond za toliko časa, dokler se ne izvrši regulacija uradniških plač. Potem je prišel na vrsto nujni predlog Šuštersiča, s katerim se zahteva, naj bode posojilnicam dovoljeno, vsprejemati hranilne vloge tudi od nečlanov. Šuštersič je svoj predlog začel utemeljevati v slovenskem jeziku, poudarjaje, da ima slovenski jezik v drž. zboru iste pravice, kakor vsi drugi jeziki in potem svoj predlog nemški nadaljeval in razun slučaja v Podgradu, kateri je bil že Vošnjak navedel v svoji interpelaciji, navedel še jednak slučaj iz Št. Petra pri Gorici. — Ministerski zastopnik baron Call je odgovoril, da bo ministerstvo počakalo, kaj ukrene pristojna oblast, kateri so se podale pritožbe in obljubil, ako bode stvar zrela, da vlada posojilnicam ustreže. Dr. Šuštersičev predlog so podpirali dr. Laginja, kateri je pojasnjeval razmere primorskih posojilnic in govoril za posojilnico v Kopru, dalje Exner in Szczebanowski. Zbornica je z veliko večino vsprejela nujnost dr. Šuštersičevega predloga. Konec se je dr. Ferjančič interpeliral vlado in prosil, naj postavi v proračun za l. 1897. primeren znesek za draginjske doklade drž. uradnikom v Ljubljani.

Ogerska. — Huda volilna agitacija vznemirja vso deželo. Z ene strani liberalna, z druge pa ljudska stranka sta si v laseh. Ljudska stranka je nezadovoljna s cerkvenimi zakoni in si prizadeva zadobiti zaupanje ljudstva z napovedanim bojem proti tem zakonom. Razni poslanci poročajo svojim volilcem, tako tudi posamični ministri, katerih izjave so za Ogre velike važnosti. Minister notranjih poslov Perczel se je izjavil tudi glede obnovenja pogodbe mej Avstrijo in Ogersko, da se more ogerska vlada ponasati z raznimi uspehi, kar pomeni, da pojde vse, kakor si želé Ogrji. Pravosodni minister Erdely pa je izjavil, da Ogerska nikoli ne sprejme pogodbe, katera bi kršila deželne koristi, kajti Ogerska dá, mora kar dati, in ne vpraša tega, kar tiče Avstriji. Ministerski predsednik Banffy je tudi govoril pred volilci. Ozrl se je v glavnem na pogodbo z Avstrijo. Rekel je, da zahteve naše polovice niso bile ne pravične ne utemeljene, in radi tega jih je odbilo ogersko odposlanstvo. Ogrji ne marajo sprejeti nikakega daru, ker jim tega ne dovoljuje njih narodni ponos, pa tudi niso navezani plačati več nego jim tiče. Vsi ministri sploh so govorili v tem smislu, da Ogerska ne odjenja od dosedanje pogodbe. — V Požunu so odkrili zopet en spomenik v spomin madjarskega tisočletnega švindla, oziroma v spomin prihodnjega splošnega propada, ki je neizogiben, kajli prijavljeno je letos že preko 70 trgovskih polomov (konkurzov) v sami Budimpešti, a proti trgovcem se postopa sodnijski. Vsi polomi so v zvezi s švindelsko razstavo. Koliko jih pa pride na površje po zaključenju razstave? — **Ústředný volebný výbor slovenskej národnej strany v Turč. Sv. Martine (Slovaška)** doposlal nam je volilni oklic, v katerem se naštevajo vsi uzroki, ki govorijo proti samostojni udeležbi Slovakov pri sedanjih volitvah; poziva se tudi na VIII. člen dogovora mej Slovaki, Srbi in Rumuni v Budimpešti z 10. avg. 1895., v katerem se naglašá, da „v takom stave, kde sváté právo svobodnej vol'bi stáva sa illusorným, Slováci, Srbi a Rumuni, ako stránky, musejí predežne zdržat sa snemových volieb“ (v takem položaju, kje postaja ilusorno sveto pravo svobodne volitve, Slovaki, Srbi in Rumuni, kot stranka, se morajo vzdržati začasno državnozbornih volitev) in še dostavlja: „slovenská národná strana vyslovuje, že na vol'bach do snemu, svolaného na 23 novembre 1896. roku, žiadnej učasti mat nebude“, t. j. slovenska narodna stranka izjavlja, da se kot taka ne udeleži državnozbornih volitev dne 23. novembra 1896., pač pa priporoča vsakemu volilecu Slovaku, naj bi najzdatnejše podpirali one kandidate, kateri nastopijo s programom ljudske stranke in jim oddajali svoje glasove. — 22. t. m. nam dospele slovaške „Národne

Noviny* so prinesle na čelu lista ta-le brzojav iz Brezová 19. t. m.: Dr. Jožef Burian, kandidat ljudske stranke, je došel v velikem spremstvu do Brezna, čisto slovaškega kraja, kjer ga je sprejelo ljudstvo navdušeno. V Polhori se je ljudstvo sprlo s sodnikom. Orožniki so streljali mej ljudstvo na notarjevo povelje in so ubili štiri osebe, štirinajst težko ranili. Slične vesti prihajajo tudi iz drugih krajev.

Ostale države. — Jedina vesela vest, ki je prišla iz Italije, je bila slavnostna poroka kraljevičeva s črnogorsko kneginjico Jeleno, dočim vse ostale vesti, ki prihajajo od tam, so le sramota Italije. V zadnji „Soči“ smo sporočili o poneverjenju pri mestni upravi v Palermo, kjer primanjkuje 1½ milijona lir, danes nam je sporočiti zopet o slični vesti iz Rima, kjer so zaprli zopet enega „komendatora“ po imenu Giacomellia, kateri je bil ravnatelj pod polomom se nahajajoče „banche Immobiliare“. Obdolžen je, da je zavajal delničarje s tem, ker jim je izplačeval delniške obresti ukljub temu, da ni bilo glavnice. Mož je bil splošno čislán kot vsi „komendatori“ slavne Italije. Palermskega blagajničarja Martineza so tudi zasačili in pri njem našli le 2100 lir. — Iz Sicilije pa poročajo, da ljudstvo umira gladu, ker ni zaslužkov. — Najkoražnejši italijanski vojaki, „Alpini“ zvani, so začeli disertovati, ker ne marajo iti v Afriko, da zamenjajo one, kateri se povrnejo. Hkrati jih je ubežalo kar devet. Vojaške oblasti so v skrbeh in so baje opustile vsako kaznovanje onih, katere so zasačile. Ako torej bežijo iz vojske najsrčnejši vojaki, kaj naj storé potem drugi, kateri nimajo take lastnosti? — V Carigradu pričakujejo zopet burne dneve, ker je začelo gibanje proti Armencem. — Ruski car, ki biva v Darmstadt se je sesel 20. t. m. z nemškimi cesarjem Viljemom v Wiessbadenu, odkoder se je povrnil še istega dne zopet v Darmstadt. — Deževje je uzročilo povodenj tudi v Italiji in drugih državah.

Razgled po slovanskem svetu.

Hrvaška. — L. 1890. je bilo v Zagrebu 69.24% Hrvatov, 15.19% Slovencev, 9.13% Nemcev, 3.14% Madjarjev in 1.5% Čehov. „Obzor“ se veseli, da je toliko Slovencev, nasprotno obžaluje, da se je zvišal odstotek Madjarjev z madjarskimi uradniki in delavci pri železnici. — Hrvaški delavci na Dunaju so ustanovili društvo „Prosvjeta“, kateremu je naloga, zbirati v svojem krogu one hrvaške delavce, kateri se nahajajo na Dunaju, da jih ne požrejo mejnarodni socialisti. Društvo prireja zabavne večere, ima knjižnico itd. Ker je pa še-le ustanovljeno, prosí podpore bodisi v denarju, v knjigah ali v čem drugem. Naslov je: Dunaj I., Friedrichstrasse 4. — V spomin lanskoletnih oktoberskih demonstracij, ko je bival tam kralj, podarjajo nekateri rodoljubi razne zneske v dobrodelne namene. — Novo ustanovljena domobrantska godba je že nastopila javno v Zagrebu in sicer s prav dobrim uspehom. Za to godbo skladajo častniški zbori štirih pešpolkov in ene konjiške domobrantske polkovnije; doneske dajajo še: generaliteta in brigadni zapovedniki. Pri redni vojski pa vzdržujejo godbo častniki sami vključno do polkovnika. — Sabor bo kmalu razpuščen. — Pisalo se je mnogo o tem, da odstopi sedanji ban, kar se pa ni uresničilo. — Madjarji bi radi vpeljali tudi na Hrvaškem civilni zakon kot je na Ogerskem. Tega pa ne mara celó sedanja vlada in Madjarjem udana saborska večina!

Dalmacija. — „Nar. List“ poroča, da začno že na spomlad graditi železnico od Splita do bosenske meje. V odločilnih krogih baje resno proučavajo vprašanje, kako bi zjediniili z železnico vojno luko Tivto z monarhijo. — V Trstu je zborovalo ribarsko društvo pod predsedništvom predsednika pomorske vlade Bechera. K zborovanju je prišlo veliko zastopnikov iz Dalmacije. Predsednik je otvoril zborovanje pozdravnim govorom v italijanskem in hrvaškem jeziku. — Količnik v Zadru, tolikor v Splitu se bližajo dnevi novih občinskih volitev. Posebno Za-

der nas zanima, ker je še vedno v italijanskih rokah in ker smo čitali pred časom, da se složni pripravljajo Hrvatje za te volitve! — V Zadru so se vršila posvetovanja vseh deželnih škofov. — Umrli je na otoku Hvaru prof. Simon Ljubić, bivši ravnatelj zagrebskega arheološkega muzeja.

Češka. — Češki časopisi razpravljajo vprašanje o ustanovitvi češkega narodnega sveta za vse javne posle na Češkem, Moravskem in Slezkem. V svetu bi bili vsi deželni in državni poslanci ter drugi uplivni možje. — Češki liberalni Nemci so zagovarjali misel o izstopu Nemcev iz deželnega zbora, temu se upirajo pa nemško-narodni Nemci, kateri trdijo, da mora vstrajati na svojem mestu pogumna manjšina.

Galicija. — V tej deželi so uprav tako žalostne šolske razmere kot v naši tužni Istri. V odstotkih je Istra sicer na najvišji stopnji zanemarjenosti, a z ozirom na število prebivalstva ne zaostaja niti Galicija v šolskem pogledu čisto nič za Istro, kajti 750 000 otrok ne more obiskovati sol v ti deželi, ker šol sploh ni. V nekaterih krajih ne obiskuje šole do 60%. Umevno je sicer, da pospešujejo take odnose sami tamošnji neznosni odnošaji in da ovirajo ljudsko omiko znani krvopivci — židje, kateri ljudstvo v njegovi nezavednosti izkoriščajo in sesajo. Ako bi ljudstvo bilo zavednejše, gotovo bi plesali židje po ljudski godbi, danes se godi nasprotno, in temu je uzrok — pomanjkanje ljudskih sol.

Slovaška. — Ker so volitve na Ogerskem pred durmi, zbirajo se v dogovore razne stranke. Pri teh shodih pa ne teče vse gladko, kajti razburjeni volilci so si vedno vlaseh. Največ trpijo pri tem seveda Slovaki, ker so Slovani. Katoliška ljudska stranka je sklicala shod v slovaškem kraju Hrušin. K shodu so prišli tudi pristaši liberalcev, in radi tega je nastal hrup in pretep, da so posredovali orožniki in pri tem ubili tri slovaške žene. Še hujsje je bilo v neki sosedni vasi, kjer so bili orožniki še brezobzirnejši in so streljali na volilce ter ubili enajst oseb, mej njimi zopet tri žene in dva otroka. Tako se godi ljudstvu v „svobodni“ Ogerski!

Srbi na Ogerskem. — V zahvalo za podporo, katero Srbi vedno izkazujejo Madjarjem, posebno, ko gre proti Hrvatom, so poddržavili Madjarji mestne srbske šole v Starčevem in bode v njih odslej pouk v madjarsčini! Tako se godi slepcem in onim, kateri imajo raje tuja za gospodarja nego brata za brata! — Nazarenstvo mej Srbi na Ogerskem — pa tudi na Hrvaškem, posebno v Sremu — se zeló razširja. V samem Vršču je prešlo 107 odraslih ljudi v nazarenstvo. Po vseh krajih agitujejo Srbi za nazarenstvo tako, da je postalo nevarno pravoslavni cerkvi. V Belemgradu imajo nazarenci lepo cerkev, katero zovejo dvorano miru.

Srbija. — Srbska skupščina se je otvorila 19. t. m. — Prebivalci okraja Takovo (t. j. onega okraja, kjer je knez Miloš Obrenović podnetil drugo ustajo in po katerem so ustanovili srbski takovski red), so dali narediti prestol za kralja Aleksandra iz enega hrasta iz takovske šume. Prestol je izdelan umetniški in v njem je izrezana takovska ustaja. Posebno odposlanstvo je izročilo kralju Aleksandru v Belgradu ta prestol, katerega vmestijo v skupščinski dvorani.

Bolgarija. — Iz te države prihajajo zopet vznemirjajoče vesti. Pišejo, da Cankova stranka, ki je rusofska, se dogovarja s Kavelovom, da se zjedinijo v eno stranko vsi Rusiji prijazni življi, ker tako želijo baje v Petrogradu: Vodstvo stranke prevzame Cankov ali Madžov. Stranka izroči knezu spomenico, v kateri bodo našteje strankine zahteve. Knez bo moral iste ali sprejeti in precej izvršiti, ali pa proglasi stranka bolgarski prestol kot izpraznjen. V poslednjem slučaju bi nastala splošna ustaja. Tako poročajo časopisi, za resničnost pa nismo odgovorni.

Rusija. — Ruska vojska šteje v mirnem času 892.000 ljudi, a sposobnih Rusov za vojsko je 13½ milijonov. Vsako leto se izžreba 835.000 novincev, uvojači pa le četrtina, namreč 210.000, ker za toliko je do-

voljen proračun. Ako se prišteje k redni vojski tudi rezerva, more Rusija spraviti pod orožje v slučaju vojske brez domobrancev in črne vojske 2.575.000 vojakov. Francija, kot njena zaveznica, pa 2.200.000, torej skupno 4.775.000; Nemčija-Italija in Avstrija razpoložajo nasprotno s 4.890.000. Ako bi torej ustala dvoezveza proti trozvezi, bila bi zmaga dvomljiva! — Ruski car podari črnogorski kneginjici Jeleni 1 milijon rubljev kot doto in diadem (nakit) z dijamaniti vreden 2½ milijona frankov. — Glede rusko-turške zveze, o kateri so pisali razni časopisi, piše „Nord“, organ petrogradskega ministerstva notranjih poslov: Italijanski in grški časopisi še vedno razširjujejo glas, da je sklenjena zveza mej Rusijo in Turčijo. Mi smo pooblašteni izjaviti, da je ta glas popolnoma neresničen. Rusija ima samo eno edino zvezo, in sicer ono s Francijo, vse drugo pa so le izmišljene.

Raznoterosti.

* **Najnovejša vrst zavarovanja.** — Ker se porajanje dvojčkov v raznih rodbinah smatra kakor nesrečo, osnovalo se je zavarovalno društvo, ki izdaja póllice za porod dvojčkov. Premije je uplačati 40 gld.; a ako pride res do take „katastrofe“, dobi oče ali mati dvojčkov 2000 gld. Prvi, ki se je zavaroval „proti dvojčekom“, bil je tako srečen, da je dobil dvoječke in 2000 gld. — Žal, da se ne vé, kje ima sedež to društvo?

* **Kako ravnajo v Srbiji z časnikarji.** — Belgrajski radikalni „Narod“ in drugi listi protestujejo zoper to, kako se v zaporih ravna z časnikarji, ki so v ječi zaradi časnikarskih prestopkov. Urednik „Narodov“ je zaprt med tatovi in ubijalci. — „Narod“ prorokuje slednjic, da pride čas, ko se bodo naprednjaki, ki so danes na krmilu, britko kesali zaradi teh grdobij.

* **Varščina 40 milijonov.** — Londonska policija je zaprla kalifornijskega veletržca Castle-a in njegovo ženo. Krađla sta namreč, kjer sta mogla in vzela vse, kar jima je prišlo pod roke, a same ničvredne reči: nože, žlice, rokavice, brisalke, kravate itd. Castle je sila bogat mož in splošno se sodi, da sta on in žena njegova podvržena kleptomaniji. Njiju znanci mej londonskimi trgovci so ponudili, da vložé primerno varščino, da jih sodišče izpusti iz zapura. Teh prijateljev ponudbe znašajo skupaj 40 milijonov mark, vrednost ukradenega blaga pa komaj 50 mark. To so res pravi prijatelji!

* **Zopet nekaj z milenijske razstave.** — Bankir Varelle iz Bordeauxja je uložil v Budimpešti kazensko ovadbo proti vodstvu podvzetja „Carigrad v Budimpešti“. Varelle je namreč nameraval odpreti igralnico. Za dotične prostore je zahtevalo vodstvo 160 tisoč frankov najemščine, od katerih je moral plačati 50 tisoč takoj v naprej. Ker pa oblasti niso dale dovoljenja za osnutje igralnice, kar je lahko umevno, moral je Varelle opustiti svojo idejo. A od onih v naprej vplačanih 50 tisoč frankov ni dobil povrnjenega niti jednega. Zato toži vodstvo radi goljufije.

* **Zaprtil povodom obiska carjevega v Parizu.** — Za časa bivanja ruske carske dvojice v Parizu zaprli so nenadoma prilično sumljivih oseb. Med zaprtimi je bil arhitekt Stanislav Petrović, ki je v vojni leta 1870. služil v francoski vojski. Petrović je bil 9 dnij v zaporu, ne da bi mu kdo povedal vzrok njegovemu zaporu, ali, da bi mu kdo rekel samo jedno besedo v opravičenje, ko so ga stavili na svobodo. Večina zaprtih so bili Poljaki in pa anarhisti.

* **Hudiča je hotela zvaliti.** — Poljski listi poročajo: Zalo kmetsko dekle, Matilda Zajde, se je zaljubila v nekega fanta v svoji rojstni vasi. Skušala je na vse mogoče načine, pridobiti si njegovo ljubezen. Naravna in navadna sredstva pa niso nič pomagala in zato se je dekle zateklo za pomoč k neki stari ženi in imenom Drozdowska, katera velja v dotični vasi za nekako framasonko. Drozdowska, jako izvedena v takih rečeh, je koj uganila, da zamore dekletu pomagati samo — hudič. A kako ga poklicati. V naravnih velikosti se v dotičnem kraju še ni prikazal, pač pa je stara Drozdowska za ceno

80 rubljev dobila jajce, iz katerega bi se mogel izvaliti hudič. Zaljubljena Matilda ni samo plačala zahtevanih 80 rubljev, nego je tudi izjavila, da hoče storiti z jajcem, kar ji naroči stara Drozdowska. Morala je jajce nositi celih 8 dni pod pazduho. Naj le kdo to poskusi in priznal bode, da je Matilda Zajde svojega izvoljenca resnično ljubila, ker je nosila jajce 8 dni pod pazduho. A hudič se vendar ni izvalil. Matilda je šla k Drozdowski in jo hudo oštela, a Drozdowska se je oprala. Matilda Zajde je namreč nosila zlat križec krog vratu in Drozdowska jo je prepričala, da je ta križec uzrok, da se hudič ni izvalil. Matilda je kupila za 90 rubljev drugo jajce in je zopet osem dni nosila pod pazduho, a hudič se le ni izvalil. Jezno je vrgla jajce na smetišče in spoznavši, da je osleparjena, naznanila staro Drozdowsko sodišču.

* **Največje posestvo na svetu** je v državi Louisani v Severni Ameriki. Ta velika kmetija je 160 kilometrov dolga in 40 kilometrov široka. Na njej imajo 40.000 konj. Prideluje se na tem posestvu riž, sladorni trs, bombaž, zito. Skoro vsa dela se opravljajo s parom. Tako imajo parne pluge, ki dvanajst hektarov preorjejo na dan. Železnica drži 58 kilometrov daleč preko posestva. 483 kilometrov je cest in kanalov na tem posestvu. Po kanalih vozijo parniki. To posestvo je lastnina neke francoske družbe.

* **Milijarda minut** od Kristusovega rojstva poteče dne 14. aprila 1902. l. ob 4. uri 20 minut zjutraj — tako je izračunal neki uradnik, kteremu je bilo v pisarni tako neki dolgčas, da se je lotil tega računa, samo da minejo uradne ure.

* **Spomina vreden odlok.** — Podružnica nemškega „šulvereina“ v Frohnlaitnu na Gor. Štajerskem je hotela dne 9. avgusta privedi veselico s srečolovom (tombolo) v društvene namene. Dan pred slavnostjo pa je dobil načelnik odlok finančnega ministerstva, da se dovoli srečolov s 3300 srečkami po 5 kr.; toda ne na korist nemškega „šulferajna“, temveč za dober namen, ki ga določi okroglarstvo.

* **Grozna nesreča.** — V neki tovarni v Pečuhu se je zgodila pred mesecem naslednja grozna nesreča. Neka delavka, 19letna Marička Čilak, je stala poleg stroja, in sicer prav pod jermenom, kteri ga goni. Hotela si je zavezati ruco na glavi, a v tistem hipu je jermen prijel obe njeni kiti in jej hipoma odtrgal z glave vso kožo, z ušesi vred in tudi vejici iznad oces. Delavci so hitro priskočili in stroj ustavili. Nesrečna delavka je obležala brez zavesti in tudi umrla.

* **Zaradi náhoda izgubil nos.** — Nek mladi sladščičarski pomočnik v Berlinu je bil šel nekega dne se brit. Mladenič je bil brimčno prehlajen in je kihal neprestano. Brivec mu je bil z britvijo baš pod nosom, ko je pomočnik krepko kihnil. Brivec ni mogel pravočasno odmakniti britve in vsled tega je sladščičar udaril z nosom z vso silo po britvi. Umevno je, da je nos odletel.

* **Koliko stane Italijane Afrika?** — Glasom poročila komisarja Orsinija je potrosila Italija leta 1882. za prisvojitev dežele Assab in leta 1895. za ekspedicijo pod poveljstvom generala Baratierija okroglih 187.414.869 lir. Za leto 1895-96. je proračunanih 10 milijonov lir stroškov (a potrosilo se je že mnogo več) za leto 1896-96. pa je zahteval ministerski predsednik Rudini 140 milijonov in zbornica mu jih je, kakor znano, tudi dovolila.

Književnost.

„Knjižnica za mladino“. — Šele dve leti izhaja ta „knjižnica“, a že je prinesla slovenski mladini lepo vrsto jako primernih spisov; veliko je vredno tudi to, da so vsi snopiči trdno vezani. — Ali dasi je cena bogatelo nizka — le 20 kr. za vsak snopič s poštino vred — vendar je letos komaj 500 naročnikov; ako se do konca leta število ne pomnoži, bo znašal deficit okoli 1400 gld. Pri tolikem deficitu pa podjetnik ne bo mogel iti dalje in „Knjižnica za mladino“ s koncem decembra preneha izhajati.

Na slovenskem učitelstvu in rodoljubnem občinstvu je zdaj vrsta, da priskočita na pomoč temu velevažnemu podjetju. Proti koncu leta delajo županstva proračune, a v njih naj ima tudi „Knjižnica za mladino“ primerno mesto. Ob sklepanju bilanc pri naših posojilnicah naj se rodoljubi spomnijo mladine svojega kraja s tem, da naroče na račun posojilnice vsaj vsakemu obojni namen, t. j. „Knjižnica za mladino“ pride v roke slovenski mladini in obstanek jej bo zagotovljen. — Prosimo, da bi gg. učitelji in drugi rodoljubi uvaževali te naše besede.

Knjige družbe sv. Mohora za l. 1896.

— Sprejeli smo na ogled po pošti te-le knjige prezasluzne naše družbe, namreč: 1. Kalendar za navadno lelo 1897. — 2. Zgodbe sv. pisma. Slovincem priredil in razložil dr. Frančišek Lampe. 3. snopič. — 3. Slovenske večernice za pouk in kratek čas. Devetinštirideseti zvezek. — 4. Naše škodljive rastline v podobi in besedi. Opisal Martin Čilenšek, prof. na dež. gimnaziji v Pluju. — 5. Marija Devica Majnikova kraljica. Izvirno spisal P. Beks, general društva Jezusovega. Slovincem priredil Anton Žagar, duhovnik ljubljanske škofije. Najlepša knjiga pa je 6. Slovenska pesmarica. l. zvezek, v katerem je zbrano 72 skladb s popolnim besedilom. O priliki spregovorimo kaj več v teh knjigah. — V goriški nadškofiji ima družba 109 dosmrtnih in 7604 letnih članov — vseh članov sploh pa ima družba 75.227. Največ članov je v ljubljanski škofiji, namreč 30.445, v lavantinski jih je 24.409, za tema škofijama pa pride precej goriška nadškofija, potem krška s 5813 člani, tržaško-koperska s 3765. V Ameriki je 632, v Afriki in Aziji pa 196 članov. Na tako družbo moramo biti res ponosni, kajti slične ni najti niti mej prvimi prosvetnimi narodi! — Družbini poverjeniki še niso dobili knjig. Ko jih dobé, se to naznani.

Javna zahvala.

Slavnemu glavnemu zastopu angleške življenje zavarujoče družbe „The Gressham“ v Trstu.

Podpisani si štejejo v dolžnost, zahvaliti se temu slavnemu glavnemu zastopu za hitro in točno izplačo zneska dvanajst tisoč (12.000) kron a. v., za katerega je bil zavarovan naš pokojni oče, oziroma sprog, gosp. Anton Mazzoli iz Gorice, s polico št. 68.144 pri slavnej življenje zavarujoči družbi „The Gressham“.

Vsem onim, kateri želijo zagotoviti bodočnost svoje rodbine, priporočamo torej najtopljeje imenovano življenje zavarujočo družbo „The Gressham“ kot eno boljših življenje zavarujočih družb.

V Gorici, dne 23. oktobra 1896.

67 Nasledniki Ant. Mazzoli.

Tržne cene.

	za 100 kilov
Kava: Santos	gld. 132.— do 140.—
Sandomingo	160.— „ —
Java	160.— „ 164.—
Cejlon	185.— „ —
Moka	192.— „ —
Sladkor	36 1/2 „ 36—
Speh	52.— „ 56—
Petrolj v sodu	18 3/4 „ —
v zaboju	6-10 „ —
Maslo surovo	64.— „ 66—
kuhano	80.— „ —

Mōka: (Majdičeva):

št. 0 gld. 19-45, št. 1 gld. 14-10, št. 2 gld. 13-85,	
„ 3 „ 13-35, „ 4 „ 12-85, „ 5 „ 12-15,	
št. 6 gld. 11-15, št. 7 gld. 9-25	
Ogerska:	
št. 0 gld. 13-40, št. 1 gld. 12-90, št. 2 gld. 12-50,	
„ 3 „ 12-20, „ 4 „ 11-70, „ 5 „ 11-20,	
št. 6 gld. 9-90, št. 7 gld. 8-50	
Otrobi debele	gld. 4-50 do 4-70
drobne	4-50 „ —
Turšica navadna	5-40 „ 6-40
Oves	7.— „ —

Dunajska borza

24. oktobra 1896.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 10 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 „ 15 „
Avstrijska zlata renta	121 „ 85 „
Avstrijska kronna renta 4%	101 „ 20 „
Ogerska zlata renta 4%	121 „ 45 „
Ogerska kronna renta 4%	99 „ 15 „
Avstro-ogerske bančne delnice	940 „ — „
Kreditne delnice	367 „ 25 „
London vista	119 „ 85 „
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58 „ 80 „
20 mark	11 „ 76 „
20 frankov	9 „ 53 1/2 „
Italijanske lire	44 „ 45 „
C. kr. cekini	5 „ 66 „

CENIK

mlinov „Erste Ofen-Pester Dampf-mühlen“.

Via Cappuccini N. 11,

(v bivši tovarni sladkorja).

Pšenični gres N. B. fl. 15-60	
„ „ „ C „ 15-10	
Pšenična moka „ 0 „ 15-10	
„ „ „ 1 „ 14-60	
„ „ „ 2 „ 14-10	
„ „ „ 3 „ 13-70	
„ „ „ 4 „ 13-30	
„ „ „ 5 „ 12-80	
„ „ „ 6 „ 12-20	

v vrečah po 100 kg. brutto za neto z vredno vred v zalogi v Gorici. — Plaćilni pogoji: 14 dneh 1 1/2 % sceniza v roku 28 10/10 brez

Pšenične otrobi drobne a fl. 4-55 — debele a fl. 4-75, zob a fl. 7—, turšica ogerska fl. 5-30, domača fl. 6-20. Sol, turšična moka in drugi pridelki.

Za več ko 25 stotov (kvintalov) po sporazumljeni.

Zaloga pridelkov iz Monastera.

Riž mulico Ia a fl. 24 za 100 kg.

„ „ II.a „ „ 22 „ „

„ „ III.a „ „ 19 „ „

in ceneje vrste od drugih tovarn.

Vino za domačo rabo v sodčkih po 56 litrov:

po 16, 18, 20 in 24 kr. liter.

☛ Vse brez zaveze. ☛

Za mlekarje in gospodarje!

Tvrčka G. Ferd. Resberg v Gorici je spravila v trgovino novo vrst moke za rejenje živine, katero uporabljajo že v planinskih deželah vsi živinorejci in mlekarji. Ta

S. 123 8—9

moka za pitanje

je pripoznana po c. kr. kmetijskem poskušališču v Gorici kot izborno sredstvo za rejenje in jo priporoča odjemnikom radi svoje redilne lastnosti za boljšo kakovost kravjega mleka.

Moka za pitanje se dobiva v zaznamovanih in s svincem zapečatenih žakljih od 50 kg. po 3 gld. pri tvrdki

J. Kaučič v Gorici

na Kornju ter pri tvrdki G. Ferd. Resberg v Gorici v stari cukrarni v kapucinski ulici.

P. 53 7—8

Ozira vreden zaslužek

posebne vrste in dolgotrajnosti ponudi se v vsakej fari razumljivim, krepostnim in spoštovanim osebam.

Pismena vprašanja pod „9132“, Gradec, poste restante. 32, 25—25

Josip Črnigoj

edini slovenski stolar v Gorici v ulici del Bosco, priporoča se rojakom v Gorici in v okolici. Izdeluje vsakovrstne nove in popravlja stare stolice. Ne boji se tekmovanja.

Odvetni

dr. Camillo vitez Egger

je preložil z dnem 1. avgusta t. l. svojo pisarno v Baumanno-vo hišo v Gosposki ulici št. 7. prvo

S. 137 6—6

nadstropje.

P. 57 6—6

Oglas preselitve!

Podpisani si šteje v čast, naznaniti p. n. svojim odjemalcem iz vseh stanov, prijateljem in drugemu slavnemu občinstvu, da je dosedanji svojo trgovino z izgotovljenimi oblekami in krojaško delalnico, katera se je nahajala na Travniku nasproti vojašnici — radi nastale spremembe v lišni posesli začasno

preselil na Travnik št. 3, v I. nadstr.
(Cazzafurova hiša — tik kavarne Imperiale).

Priporoča se tudi nadaljni naklonjenosti svojih častitih odjemalcev v Gorici in na deželi zagotavlja vedno vestno, točno in pošteno postrežbo. Naznanja ob enem, da je preskrbel svojo zalogo s popolnoma novim najmodernejšim blagom iz prvih tovarn ter da bode prodajal tudi zanaprej izgotovljene obleke v svojih novih prostorih in prevzemal vsa nova naročila proli meri.

Izgotovljene obleke in drugo blago se dobé vsakovrstne baže in po vseh cenah — in sicer takó nizkih, da mu ne more tekmovali nikaka druga trgovina.

Nadeja se, da mu ostanejo zvesti vsi dosedanji častiti odjemalci, beleži spoštovanjem

Martin Poveraj,

trgovec in krojaški mojster na Travniku št. 3, I. nadstropje.

68

Kathreiner's
KNEIPPPOVA SLADNA KAVA
je kot
primes k bobovi kavi
edno zdrava
kavina pijača.

Dobi se povsod, pol kilo za 25 kr.

Svarilo! Zaradi ničvrednih ponarejenih izdelkov je treba paziti na izvorno zavoje z imenom
Kathreiner

Klepar Artur Makutz

Ozki ulici (via Stretta) št. 1 v Gorici priporoča škropilnice proti peronospori (ponovljene po Vermorelovi sestavi) iz trdega in svilega bakra pristoje sestavljene. Zaliske (valvole) se lahko premenja. Cena je zelo nizka. Popravlja druge škropilnice. Sprejema naročila za druga kleparska dela. Postreže pošteno in solidno.
62, 3.

Strugarska delavnica

Andreja Reja v Podgori

priporoča se

za vsakovrstna strugarska dela, kakor: čolne, kroglice za igre, noge za mize, omare, škrinje itd. Postreže po ceni in izdeluje dobro. Priporoča se rojakom v Gorici in na deželi.

Ivan Domicelj v Korminu

na glavnem trgu v nekdanji Pallovi hiši priporoča rojakom iz Brd svojo trgovino jedilnega blaga in domačih, zunanjih pridelkov, n. pr. sladkor, kavo, riž, olje, moko in druge reči, dalje petrolij ter raznovrstne sveče za cerkve in pogrebe.
68 3

Postrežba je vestna in poštena, cene zmerne.

Prodaja

STEINFELDSKO PIVO,
vino in žganje

M. Brass, v Gorici na Kornu

(v bivši Reichovi hiši).

8

Radi dobička na sadju in vinu!

STISKALNICE za sadni mošt za vino iz grozdja

z vedno delujočim dvojnatin pritiskalom in ravnalom tlačilne moči „Hercules“ z jamstvom največje vsposobljenosti za delo do 20% večja nego pri drugih stiskalnicah.

Mlini za sadje in grozdje

Robkači za grozdje. — Popolne moštarne stoječe in vozne.

Stiskalnice za sok, mlini za pripravljanje malinovca in drugih sadnih sokov. Sušilnice za sadje in zelenjad, stroji za olupljanje in rezanje sadja. Najnovejše samodelujoče patentovane trine in evetlične škropilnice „Syphonia“

Izdelujejo in razpošiljajo pod jamstvom kot posebnost najnoveje, najizvrstneje, najtrajnejše, pripoznano najboljše sestave

PH. MAYFARTH & Co.

e. kr. jedino priv.

TOVARNA KMETIJSKIH STROJEV, LIVARNA IN FUŽINA NA PAR.

Dunaj, II. Taborstrasse 76.

50 10-2 Odlikovan z 300 zlatini, srebrnimi in bronastimi svetinjami.

Obsežni popisi in mnogobojne priznalnice zastoj. — Zastopniki in prekupci se iščejo.

Slovanski obrtniki in trgovci.

Franjo Jakil
Tovarnar kôž v Rupi
zaloga v Gorici Raštel 9.

Lončar Alojz Černe
v Kobaridu izdeluje vsakovrstne lončene peči in modovnice za ognjišča po najnovejših uzorcih. Gene so nizke in dobro blago. Prevzame tudi stavbinske okrase po doposlanih načrtih.

ANTON OBIDIČ
čevljar v Semenški ulici št. 4 se priporoča Slovencev v Gorici in v okolici za blagohotna naročila.

Gostilničar Ivan Lisjak
pri „Rajhu“ št. 5. na Kornu, priporoča svojo gostilno: vino belo vipavsko in brisko, teran kraški, pivo steinfeldsko, kuhinja dobra, sobe izvrstne za prenočišče, prostorni hlevi za živino. Gene primerne.

Trgovec z vinom Anton Čoš,
v Nunski ulici, v Gorici (gostilna pri „belem zajcu“) priporoča bogato zalogo vsakovrstnega belega in črnega vina v sodčkih od 56 l. naprej, katerega ima v svoji zalogi v gledišni ulici, 20. Gene zmerne, poštena postrežba.

Fotograf A. Jerkič
na Travniku
priporoča svoj fotografski zavod zavednim Slovencev na Goriškem.

IVAN DEKLEVA
veletržec z vinom,
ima v svojih zalogah vseh vrst domačih in istrskih vin. Gene zmerne.

Pek Karol Drašček
priporoča
pekarijo v Riva Corno 4 in podružno prodajalnico kruha v Semenški ulici 2.

Svečar J. Kopač v Gorici
Solkanska ulica 9
priporoča pristne čebelno-voščene sveče kg po gl. 245. Za pristnost jamči s 1000 kron. Sveče slabjših vrst po jako nizki ceni. Zaloga kadil za cerkve po gl. 1-20, 1 gl., ter 50 kr. kg. Razpošilja na vse kraje avstro-ogerske monarhije.

Trgovec z vinom Ant. Pečenko
Vrtna ulica št. 8.
priporoča v sodčkih od 56 litrov naprej pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, brislih in istrskih vinogradov. — Gene zmerne, postrežba točna.
Za pristnost vina jamči.

Anton Kuštrin
v Gosposki ulici št. 23
priporoča
svojo trgovino raznih jedilnih potrebščin. Postrežba točna.

Gostilničar Ivan Reja
priporoča svojo gostilno „pri golobu“ za vojašnico št. 7. Vino belo in črno prve vrste. Kuhinja dobra. Gene zmerne.

Usnjar Franc Bensa
v Ozki ulici 8
priporoča vsakovrstno usnje, podplate, kopita, orodje in druge potrebščine za čevljarje.

Anton Koren
Gosposka ulica 4
priporoča razno lončarsko, porcelansko in stekleno blago, reže in uklada šipe ter pripravlja okvirje.

Tovarna piva Fr. Waňek
na Goriščeku
priporoča svojo zalogo goriškega piva.

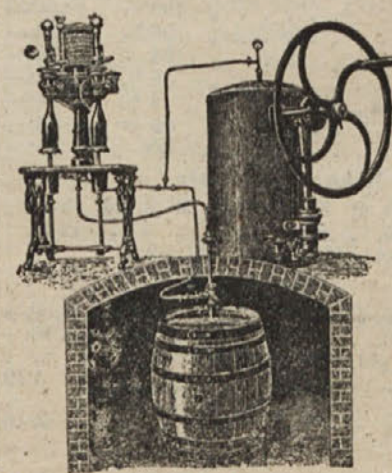
Andrej Čermelj
na Kornu
priporoča svojo zalogo raznovrstnega jedilnega blaga. — Postrežba vestna.

Klobučar Anton Fon
v Semenški ulici
priporoča svojo bogato zalogo klobukov in kap ter gostilnico preskrbljeno z izborni vini.

Andrej Jakil
Tovarnar kôž v Rupi p. Miren.
Prodajalnica na Kornu v Gorici.

Papirnica Antona Jeretiča
v Semenški ulici in za veliko vojašnico priporoča vse izdelke, ki spadajo v šolsko in pisarniško stroko, kakor peresa, svinčnike, papir, knjižice itd.

Saunig & Dekleva
glavna zaloga koles „Swift“ v ulici Fran Josipa št. 4. — Zaloga pušk, streljiva, šivalnih strojev itd. v nunski ulici št. 16. — Popravljalnica koles in izdelovalnica žičnih blazin v nunski ulici št. 14.

JOS. VINDYŠ

tovarna strojev in livarna

Praha - Smichov, Vinohradská ulica št. 94.

priporoča

patentne stočilne stroje

brez zamaševanja in s sočasnim zamašenjem

steklenic,

ZRAČNE TLAČILKE

(lastna iznajdba)

povsem nove, zboljšane sestave, kotle s pumpo, čistila za steklenice, zamašilke in kaprovalke steklenic, tlačilke, parni ventili in zaklopnice vseh vrst iz rdečega zlitka, medenine ali železa od najmanjšega do največjega obsega.

Geniki na zahtovo brezplačno.